

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošt. predal 22, telef. 2326. Cekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50

Štev. 20

Maribor, četrtek, 20. februarja 1941

Leto XV

Uradniki in nameščenci nimajo eksistenčnega minimuma

Kaj je ugotovil ban?

Na seji banovinskega sveta je ugotovil ban g. dr. M. Natlačen, da je znašal eksistenčni minimum za uradnike od 1. do 6. skupine l. 1938 din 2550 mesečno, januarja letos pa din 3380. Leta 1938 je imelo eksistenčni minimum samo 57 odstotkov uradnikov, januarja letos pa samo 11 odst. Vsi ostali so plačani pod minimumom.

Za nižje uradnike je znašal eksistenčni minimum l. 1938 din 1840, letos pa 2560. L. 1938 so imeli eksistenčni minimum samo uradniki IX. položajne skupine, letos pa so vsi nižji uradniki plačani pod eksistenčnim minimumom.

Eksistenčni minimum zaslužiteljev je bil preračunan l. 1938 na din 1100, januarja letos pa na din 1550 na mesec. Minimum so imeli l. 1938 samo služitelji in kvalificirani delavci državnih samoupravnih ustanov, letos pa ga nima noben služitelj ali delavec.

To vprašanje zanima v Sloveniji 39 tisoč javnih uradnikov in uslužbencev. Socialne in moralne posledice tega stanja si lahko vsak sam misli.

Cvetkovič — Aca Stanojevič

Obisk ministrskega predsednika Cvetkoviča pri predsedniku Narodne radikalne stranke Aci Stanojeviču.

Dne 17. t. m. je predsednik vlade Dragiša Cvetkovič v Niški banji obiskal predsednika Narodne radikalne stranke Aco Stanojeviča. Kakor znano, je Aca Stanojevič odločen protivnik JRZ, čije predsednik je Dragiša Cvetkovič. Aca Stanojevič ima tudi popolnoma svoje poglede na prilike in ureditev razmer v državi in se z njim strinja v načelu vsa združena opozicija.

Zato je obisk ministrskega predsednika pri Aci Stanojeviču vzbudil pozornost.

Ministrski predsednik pa je izjavil o tem obisku časnikarjem to-le: »Nisva vodila nikakršnih pogajanj. Današnji časi niso ugodni za taka pogajanja o notranje političnih vprašanjih. Sedaj je potrebno, da smo vsi združeni in da vodimo računa o splošnih koristih. To je za sedaj dovolj.«

Kljub temu pa se povdarja, da je treba pripisati temu razgovoru v Niški banji precejšnjo važnost.

O ustaljenju vrednosti dinarja se posvetujejo

Novi guverner Narodne banke dr. Radosavljevič se posvetuje z bančniki zaradi ustaljenja vrednosti našega dinarja. Država se je od začetka vojne zadolžila pri Narodni banki za 7930 milijonov dinarjev. Ako bi se to nadaljevalo, bi bila posledica zadolževanja inflacija (poplava papirnatega denarja). Povečan obtok bankovcev je povzročil tudi skok cen, dasi smatrajo, da je bojazen trgovcev in drugih pred inflacijo več kriva povišanju cen. (In špekulacija?) Bančniki zahtevajo zaježitev naraščanja kmetijskim proizvodom in smatrajo, da bi to ustalilo cene. Nadalje svare pred nepremišljeno ukinitvijo zaščite denarnih zavodov.

Vaje proti plinskim napadom

V Angliji računajo s tem, da bodo Nemci napadli s plinskimi bombami. — Zato so te dni imeli vaje, pri katerih so uporabljali nek lahek plin za soljenje. Izkazalo se je, da se plinske maske dobro obnesejo in da so ljudje disciplinirani.

Večno prijateljstvo med Bolgarijo in Turčijo

Podpisan je nenapadalni pakt, ne da bi se obe državi odrekli pogodbenim obveznostim z drugimi državami

Kaj pišejo bolgarski listi

»Zarja« piše: »Tuji in domači listi so mnogokrat razpravljali o razmerju med Sofijo in Ankaro v zvezi z razvojem vojne, posebno v zvezi z italijansko-grško vojno. Turški listi so odkrito izjavili, da je Turčija proti prehodu tuje vojske skozi Bolgarijo. Najnovejši dogovor med bolgarsko in turško vlado kaže v novi luči odnose med obema državama, v zvezi s tem pa tudi položaj na Balkanu... Podčrtati je treba, da ta izjava tudi ne razveljavlja dogovora med Turčijo in Anglijo iz oktobra 1939...«

Kako tolmačijo v Zedinjenih državah?

V Zedinjenih državah smatrajo, da je pogodba med Bolgarijo in Turčijo nemško in sovjetsko delo. SSSR in Nemčija sta se sporazumeli, da Nemčija pri napadu čez Bolgarijo na Grčijo ne bo ogrožala Dardanel, nakar je sovjetska vlada pritiskala v Ankari, da je turška vlada izjavila svojo neinteresanost za nemške akcije čez Bolgarijo.

Podpis tega pakta je svet nekoliko iznenadil.

Balkanski narodi podpis pakta o večnem prijateljstvu med Turčijo in Bolgarijo lahko samo pozdravijo in pri tem izrečejo svoje obžalovanje, da se balkanske države niso že davno poprej sporazumele in medsebojno povezale s podobnimi pakti. Ako bi bile to storile, bi bil danes položaj na Balkanu čisto drugačen, kot pa je.

Svetovno časopisje, ki presoja položaj na Balkanu z zrelimi koristi velesil, je glede tega pakta različnega mnenja.

En del trdi, da je pakt nemško delo in da omogoča Nemčiji svobodo akcije čez Bolgarijo proti Grčiji, ker se je Turčija obvezala, da ne bo napadla Bolgarije in da ta obveza velja tudi za slučaj navzočnosti ali prehoda nemških čet v oz. čez Bolgarijo.

Drugi del časopisja pa podčrtava v paktu izrecno povdarjeno izjavo, da ima pakt veljavo brez posledic za pogodbene obveznosti obeh podpisnic z drugimi državami.

To pa lahko znači, da je Turčija vezana samo proti Bolgariji, da bo respektirala meje Bolgarije. Ako pa bi Bolgarija postala oporišče tuje države in bi s tem ne bila več v stanju nuditi jamstva za respektiranje mej proti svojim sosedom, bi kljub pogodbi Turčija imela proste roke, da bi prestopila meje Bolgarije, bodisi, da je topogledno vezana proti Angliji, ali pa je zaradi lastne varnosti in iz lastnega nagiba.

Pri presoji prihaja tudi v poštev, kakšne obveznosti ima Turčija razen do Anglije tudi do Grčije. Grčija je sosedja Turčije in nihče ne ve, kako bi sprejela Turčija pohod proti grški Traciji čez bolgarsko ozemlje.

Nemčija pritiska na Grčijo?

Ameriška agencija CBS poroča iz Aten, da je nemška vlada takoj po podpisu bolgarsko-turškega sporazuma pozvala grško vlado v Atenah, naj nemudoma sklene mir z Italijo, ki bi se mu pridružila.

Letalski boji nad Anglijo

Nemško vojno poročilo

Dne 16. t. m. je neka podmornica potopila 11.000 ton sovražnih ladij, neka druga pa še 4000. Letala so napadala letališča, taborišča, pristanišča in tovarne ter letališča v južnovzhodni Angliji. Do danes so nemška letala potopila v svoji akciji proti Angliji 150.000 ton ladjevja. Letala so uničila tudi več angleških letal na tleh.

V zadnjem tednu je Anglija zgubila v boju z Nemci in Italijani 162 letal.

Angleško vojno poročilo

V noči na 17. t. m. je bilo zelo malo nemških letal nad Anglijo. V nekem mestu v severovzhodni Angliji so nemške bombe porušile več privatnih hiš. Ubitih je bilo več ljudi.

Angleška letala so bombardirala pristanišča na Holandskem: Hellevets-luis, Zeebrugge, Middelburg in Den Helder.

V noči na 17. t. m. so angleška letala metala bombe na nemška oporišča v Franciji, Nemčiji, na Danskem in Norveškem.

Nad Anglijo so bila 17. t. m. sestreljena 4 nemška letala.

Dne 17. t. m. so bile potopljene 3 nemške ladje z okroglo 18.000 tonami.

V noči na 18. t. m. so nemška letala skoro vso noč metala bombe na London in okolico ter na vzhodno Anglijo. Dve

nemški letali sta bili sestreljeni, dve pa težko poškodovani.

Angleška letala nad Krakovom

Angleška letala so v noči na 17. t. m. preletela 1600 km dolgo zračno črto iz Londona do Krakova v zasedeni Poljski, kjer se stikata nemška in sovjetska meja. Vendar pa na Krakovo niso metala bomb, ampak letake. Skupno so torej letala preletela 3200 km in bila 9 ur neprestano v zraku. To je doslej najdaljši polet angleških vojnih letal. — (Dolžina tega poleta je enaka razdalji London—Split.)

18. kongres komunistične stranke v Moskvi

Stalin je bil izvoljen v predsedstvo kongresa.

V Moskvi je dne 16. t. m. začel 18. kongres komunistične stranke. Stalin je bil navdušeno pozdravljen in izvoljen v predsedstvo kongresa.

Glavni tajnik osrednjega odbora komunistične stranke Georgij Malenkov je v otvoritvenem govoru orisal prilike v sovjetski industriji in dejal, da je neokretna birokracija, nemarnost in slaba uprava kriva slabih rezultatov v razvoju industrije. Naglasil je, da je treba uveljaviti načela stahanovstva (tekmovanja med delavci, kdo bo več, hitreje

in boljše napravil), v občinah in okrajih pa nastaviti tajnike, ki se bodo posebej brigali za povečanje industrijske proizvodnje v svojem območju. Treba je skrbno izbirati ravnatelje v podjetjih. Delavci pa se morajo prilagoditi tehnikam, da bodo lahko držali korak z razvojem tehnike. »Pravda« pravi, da mora stranka izvršiti okret na levo, kar se tiče dela v industriji in pri prometu ter nadzirati industrijo in promet, da se vse smernice in ukazi točno izvrše.

Izgube ladij

Angleška admiraliteta poroča: Dne 17. t. m. so bile potopljene 3 italijanske trgovske ladje s 14.000 tonami in poškodovana ena vojna pomožna ladja.

V tednu do 9. februarja je bilo potopljenih 9 angleških ladij z 19.000 tonami in 4 zavezniške ladje z 10.500 tonami. V zadnjih devetih tednih so bile zgube, razen v enem tednu, vse pod minimumom.

Od 7. januarja dalje pa je bilo zaplenjenih 73.000 ton nemških, 170.000 ton italijanskih in 14.000 ton nevtralnih ladij pod sovražno kontrolo. Od začetka vojne je Nemčija zgubila 1.330.000 ton trgovskih ladij, Italija 623.000 ton in nevtralne države pod kontrolo Nemčije 60.000 ton.

Boji na albanskem bojišču trajajo z nezmanjšano silo

Italijansko vojno poročilo

Dne 16. t. m. so bili boji zlasti na fronti 11. armade. Italijanska letala so bombardirala grške čete, njih zbirališča, tren in obrambne naprave.

Grško vojno poročilo

Dne 16. t. m. se je nadaljevala ofenziva grških čet, ki stalno pridobivajo na ozemlju. Najhujši boji so bili severno od Tepelenija in na višavah okrog Klisura. Osvojenih je bilo več italijanskih postojank. Pri protinapadih so imeli Italijani težke izgube. Na severnem bojišču je italijanska obramba še vedno čvrsta. Ob morju so grške čete zopet nekoliko napredovale. Zajetih je bilo 200 Italijanov in precej orožja. V toju

za neko višino so imeli Italijani 1000 ujetih, padlih in ranjenih, ostanek 200 mož se je umaknil.

V noči na 16. t. m. so angleška letala napadla Brindisi v južni Italiji in otok Lazaretto, nadalje kraj Buzi pri Tepeleleniju, italijansko taborišče Laitici in italijansko vojsko na umiku na cesti Klisura—Berat.

Dne 17. t. m. so se vršili hudi boji v odseku planine Trebeše. Grško topništvo obvlada vse področje Tepelenija in Klisura. Italijanski napadi so bili odbiti z velikimi izgubami za napadalce. V zadnjih 4 dneh so letala zmetala več bomb na italijanske postojanke in oporišča kot poprej v 6 tednih. Ujetih je bilo 100 Italijanov. V zadnjih 9 dneh je bilo sestreljenih 34 italijanskih letal.

Boji na reki Džubi v Somaliji in pri Kerenu v Eritreji

Italijansko vojno poročilo

V noči na 16. t. m. so italijanski bombniki napadli neko letališče na Malti. 3 angleška letala so bila sestreljena. Pri oazi Djarabub v Libiji je bil odbit angleški napad. Nemška letala so bombardirala angleške postojanke v Cirenajki. Eno nemško letalo se ni vrnilo. Bombardirano je bilo angleško letališče na otoku Kreti. Pri Kerenu v Eritreji topniški boji. Na kenijskem odseku je bila razpršena sovražna motorizirana kolona, s hudimi izgubami za Angleže. Italijanska letala so sijajno sodelovala s kopno vojsko. Nad Brindisijem so bila skupno sestreljena 3 angleška letala.

Nemška bojna letala so napadla angleške postojanke v Cirenajki, zlasti Bengazi in pa otok Malto. Uničenih je bilo mnogo oklopnih vozov, skladišč, vojnega materiala in drugo. Sestreljenih je bilo 15. in 16. t. m. 18 angleških letal.

Angleško vojno poročilo

Dne 16. t. m. je bil položaj v Libiji in

Eritreji nespremenjen. V Abesiniji se je nadaljevalo prodiranje proti Gondarju. V italijanski Somaliji so se Italijani morali umakniti na reko Džubo. Štetje zaplenjenega orožja in vojnega materiala v pristanišču Kismaja v Somaliji, še ni končano.

V vseh teh bojih se živahno udeležujejo letala. Angleška letala so v noči na 16. t. m. napadla letališča na Siciliji in sicer v Cataniji, Comisu in Geli ter rt Passero. Ob obali Tunisa je bila potopljena 7000 tonska italijanska ladja. Eno nemško in dve angleški letali sta sestreljeni.

Dne 17. t. m. se je nadaljevalo prodiranje v Abesiniji južno od Tanskega jezera, vzhodno od Gondarja in na jugu od Rudolfovega jezera proti severu.

Nemška letala so napadla Suez, toda škode ni.

V Cirenajki so Angleži našli na ondotnih letališčih skupno 500 uničenih italijanskih letal.

Policijsko službo v zasedeni Cirenajki vršijo Angleži in Arabci, ki so svoj čas iz Cirenajke pobegnili v Egipt.

Madžarska je ustanovila svoja diplomatska zastopstva v Iraku in Iranu.

Židje na Rumunskem ne smejo biti ne v državi, niti v samoupravni službi. Ne morejo biti časniki ali odvetniki, niti športniki, ne trgovci ali industrijci. Imeti ne smejo gostiln, niti kinematografov ali drugih zabavišč. Židovskim kmetovalcem pa je bila odvzeta zemlja.

Orkan je povzročil veliko razdejanje v španskem mestu Bilbao. Katastrofalni vihar, ki je divjal dne 16. t. m. v Španiji, je porušil v mestu Bilbao 50 hiš in več visokih peči odnotne železne industrije. Vse ceste so pokrite z razbito opeko in ruševinami.

Strašen požar je domala uničil špansko mesto Santander. Zapletla ga je eksplozija benic na neki petrolejski ladji. Ker je takrat divjal orkan, se je požar naglo razširil. Pogorele so štiri cerkve, katedrala, poslopje finančne uprave, carinarnica, delavsko zakonodajno in tretjina mesta. 20.000 ljudi je brez strehe.

38 strokovno nadaljevalnih šol s 164 razredi in 3821 vajenci ter 1240 vajenkami imamo v tekočem šolskem letu 1940-41 v Sloveniji.

Nemci kupijo 600.000 delnic borskega bankretnega rudnika po ceni 3500 frankov za delnico. Delničarji pa so jih kupili po 200 frankov. Križna banka pa je kupila po 200 frankov.

10.000 našim državljanom so vzele italijanske oblasti prehodnice čez sušastki most na Reko. Doslej je take izkaznice imelo 20.000 oseb.

Naš parnik »Durmator« so baje našli Angleži v italijanski luki Kismaju v Somaliji, kjer so ga Italijani zadržali. Parnik »Dub« pa je bil potopljen, toda posadka je najbrž rešena in se nahaja v Los Angelesu v Zedinjenih državah.

Priprave v Romuniji. Odhod angleškega poslanika iz Romunije je povzročil, da se je romunska vlada odločila za uvedbo nekaterih mer opreznosti. Odrejena je zatemnitev večjih mest in petrolejskih področij, kakor tudi delna izpraznitev naselbin okrog Ploestija. — danu »

A. M. de Jong:

Čuden ceckovnik

»OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA«

Neumna obljuba mu je zagrenila njegove najlepše dneve, najkrajše ure. Z nikomur si ni upal govoriti o tem. Toda zdelo se mu je, kot da ga vsepovsod zasledujejo Češnjicine oči in njen ljubki glasek, da ga spominja na njegovo veliko obljubo, od katere ga ne more odvezati nihče nikoli več. Med učenjem, med molitvijo, ako se je igral s tovariši... vedno, vsepovsod je mislil na to obljubo; potem ga je nenadoma prešinil strah in imel je neprijeten občutek, da je vedno nekaj opustil, kar bi bil nujno moral storiti. Silno ga je težilo in sklenil je, da se bo te more rešil.

Češnjica je bila vendar tako ljubko dekle. Ako bi vedela, koliko gorja si je nakopal njen prijatelj s to nepremišljeno obljubo, bi ga gotovo odvezala od nje. Čim bolj je na to mislil, tem manj je mogel razumeti, da ni že poprej prišel na to... Čim pa se je srečal s svojo prijateljico na šolskem dvorišču in jo hotel poklicati v stran, da bi jo poprosil, naj se odreče svoji želji, mu je nerazumljiva bojazen stisnila grlo in zavzela jezik.

Ko pa sta nekoč sedela skupaj v Češnjicinem lutkinem stanovanju in se igrala ter govorila o tem, da se bosta s svojima otrokoma peljala v Antwerpen na proščenje, sta oba mislila na fantastične podstavke za čajne skodelice in bilo jima je tesno pri srcu. —

[41]

Mereyntje se je trdno odločil, da bo to popoldne govoril z njo o tej stvari in po dolgem oklevanju se je končno opogumnil in oklevajoče začel:

»Ti... Češnjica...«

»Kaj pa... Mereyntje?«

»Mhm... glej... podstavki, oh... tisti z vojaki... saj veš?«

Neleka je dvignila glavo in neutешno koprnjenje, ki je odsevalo iz njenih oči, je Mereyntjeja še bolj zmedlo.

»Da... ali si vendar že enega vrget po tleh?... Mislila sem si že, da si sploh ne boš upal!«

Mereyntje je zardel do ušes. Vsi njegovi upi na dober uspeh njegovega neprijetnega podviga so naglo splavali po vodi. Zvok njenega glasu je le predobro razodeval, da je neprestano mislila na to hudodelstvo in da je smatrala za zelo edino le to, da je predolgo trajalo, predno bo žrtev doprinešena. Toda Mereyntje je še ni hotel odnehati.

»Ti!... saj imava vendar dovolj posode v najinem stanovanju... kaj jo je treba še več?«

Neleka je vstala s klopice, ki je predstavljala železniški voz, stopila k zadnji steni stanovanja in odgrnila zaveso pri oknu. Mereyntje je opazil na steni prazno polico, ki je bila pogrnjena s kosom rdečega, svetlega blaga, ob robu deske pa so visele najlepše papirnate čipke.

»Tu sem ga bom položila,« je rekla mala deklica in njen glas je zvenel ostro in odločno.

Mereyntjejevo od bojazni utripajoče srce se je zgrozilo. Tako je že s tem računala! Vse je bilo pripravljeno za namestitev čudovitih črepinj.

Doma in po svetu

Ponovni govor predsednika slovenskega dela JRZ dr. Kulovca o političnem premirju. V soboto, dne 15. t. m. zvečer je govoril v Mariboru predsednik JRZ in minister dr. Kulovec. Rekel je: »Kaj je naravnost, da nosi odgovornost za splošne narodne in državne koristi v prvi vrsti politična organizacija, ki zastopa večino naroda. Če je tako, ali ni potem povsem naravno, da se morajo tudi manjšinske skupine dvigniti nad ozke strankarsko-politične spore, na raven splošno narodnih pogledov ter pomagati ustvarjati splošne narodne in državne vrednote. Samo v Sloveniji so se javljali zastopniki političnih organizacij, ki tega ne morejo... Stavlja se vprašanje, kdo ima v Sloveniji večino. Eno je gotovo, da je tisti, ki to vprašanje stavijo, nimajo in je nikdar ne bodo imeli... To potrjujejo volitve vseh 40 let nazaj... Tukaj slovesno izjavljam, da imamo mi zgodovinsko legitimacijo slovenskega naroda, da ga zastopamo v njegovem domače-političnem in državnem življenju... Silno se motijo oni, ki gledajo v mojem političnem prizadevanju za pomirjenje v političnem življenju in za podpiranje večinske stranke v splošno narodnih in državnih ozirih našo slabost. Ali mar ti gospodje mislijo, da si zaradi osebnih ambicij privoščimo lahko še nadaljnje cepljenje naroda? Ali naj naš narod dovoli, da vsak po edinec presoja ta vprašanja z zrelisča svojega zelnika? Mi smo rekli svojo besedo. Ker se zavedamo svoje moči, hočemo biti lojalni in pravični!... Neki naši prijatelji se v svojih komentarjih mojega celjskega govora sklicujejo na demokracijo, kakor da bi mi vsi ne vedeli, da pomeni prav demokracija oblast večine ob dobrohotni kritiki manjšine... Mi hočemo pomirjenje, ker smo močni.«

Kaj je s slovensko avtonomijo? O tej stvari je rekel dr. Kulovec: »Boj za široko samoupravo Slovenije, to je naše načelno stališče. Teda pri tem poudarjam, da smo Slovenci vedno imeli razumevanje za prednost in nujnost neodložljivih splošnih državnih problemov. Če smo tako delali v rednih časih, toliko bolj bomo tako delali v današnjih časih evropske in svetovne vojne.«

O komunizmu je spregovoril ban na zasedanju banovinskega sveta. Rekel je: Velik del naše inteligence je komunističen. Korenine komunizma niso v bedi, niti v napačni poučenosti, ker inteligenca zna ločiti pleve od zrna, niti v slovanoljubju. Pač pa so komunisti ljudje, ki jim je tempo socializacije družabnega reda pri nas prepočasen, potem taki, ki imajo dispozicijo za komunizem že v sebi in tretji, ki spekulirajo na vodilna mesta. In kaj je treba ukreniti? Ni dvoma, da je treba z reformo družabnega reda pohiteti. Kot drugo sredstvo je vzgoja človeka po narodovi duhovni podobli. Tretje sredstvo pa je brezpogojna izločitev ljudi z boljševiško miselnostjo iz državnih in samoupravnih služb. Taki morajo biti nasilno odstavljani. Tako je delal pokojni minister prosvete dr. Anton Korošec.

Kolektivnih pogodb je bilo sklenjenih 1.940 25 za posamezne obrate, 7 za več obratov skupaj, 1 za vse obrate v banovini. S kolektivno pogodbo ima urejeno delovno razmerje 35.000 delavcev ali ena tretjina vseh slovenskih delavcev. Poravnalnih razprav s sodelovanjem oblasti je bilo 27 za 4000 delavcev. —

Bilo je tudi 17 stavk s 4000 udeleženci, ki se izgubili 56.000 delovnih dni in 2,5 milijona din na zaslužku.

Kako bo z moko? Slovenija potrebuje 2,8 milijonov stotov krušnega žita na leto. Doma pridelala 1.649.000 stotov, ostalo mora uvoziti. Ker je bilo 1. januarja letos na zalogi samo 1100 vagonov žita oz. moke, Slovenija pa potrebuje mesečno 600 vagonov pšenične moke, je bilo treba uvesti nakaznice.

Živinoreja v Sloveniji. Iz goovora bana dr. Natlačena posnemamo: V Sloveniji smo lani uvozili 59.000 svinj, izvozili pa samo 2000, krav smo uvozili 6500, izvozili pa samo nekaj deset, edino volov smo izvozili 4000 več, kot pa uvozili.

Masti rabi Slovenija 120 vagonov letno. — Riža za dva meseca okrog 50 vagonov. Sladkorja mesečno okrog 100 vagonov.

Naša zunanja trgovina je bila lani za 661 milijonov dinarjev aktivna, toda za 102 milijona dinarjev manj kot leto poprej. Izvozili smo blaga v teži 3,26 milijonov ton, uvozili pa za 1,26 milijonov ton.

Sovjetska zveza kupuje od nas mast. Za bombaž bomo izvažali v SSSR mast, ...

Prodajna centrala za sladkor je za novembarsko sladkorno kampanjo izplačala svojim upravnim odbornikom po din 65.000 tantijem.

Bolgarija in Sovjetska zveza. Angleški listi zanikajo, da bi bila Anglija kdajkoli odsvetovala Bolgariji, naj ne sklone vojaške zveze s SSSR. Pri tem naglašajo, da SSSR sama ni nikdar trdila, da bi bila ponudila vojaško zvezo Bolgariji.

Zedinjene države grade sedaj oporišča na otokih v Tihem oceanu, na Alaski in v Zapadni Indiji (Karibsko morje). V te cone ne bo imela dostopa nobena trgovska ladja in tudi nobeno potniško letalo.

Nova Zelandija in Zedinjene države. Nova Zelandija je sedaj poslala lastnega poslanika v Washington, Zedinjene države pa na Novo Zelandijo. Ta sklep obeh držav je v zvezi s krizo na Tihem oceanu, kjer se vedno bolj občuti japonska agresivnost.

Siamska vlada ne bo dala oporišča na razpolago Japonski in je o tem obvestila Anglijo.

Logika. Štirje hrvatski javni delavci tožijo Mirka Gloginariča, pisca knjige »Masonerija na Hrvatskem«, ker jih je lažno obdolžil, da so bili člani prostozidarske lože. »Slovenec« izvaža iz tega zaključek, da bo ta sodna razprava neprijetna za framazone. Ali mogoče smatra »Slovenec« Gloginariča za framazona?

Prehranbene ustanove. Na Hrvatskem je poverjena z organizacijo prehrane delniška družba »Pogod«, ki je doslej nakupila 10.000 vagonov življenjskih potrebščin, predvsem žita in moke, za ceno 360 milijonov dinarjev, prodala pa 8260 vagonov za 326 milijonov dinarjev. Ob enem se peča Pogod tudi z izvozom. V Nemčiji je prodal 200 vagonov fižola in 1500 konj, uvozil pa bo 1200 vagonov sladkorja. Pogod je postal lastnik par velikih židovskih prehranjevalnih trgovin in kupil tudi nek mlin. Skupno ima okrog 100 uradnikov in nameščencev. Poleg centrale je ustanovil 40 odkupnih postaj in sklenil dogovore s 26 mlini, ki meljejo žanj.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino takoj!

»Toda Češnjica,« je slabotno skušal ugovarjati, »čuj vendar... jaz... da, veš, ti... podstavki, oh... glej, ti, saj sploh ne morem do njih! Res ne!...«

Neleka ga je ostro pogledala... Njena rjava ročica je počasi zopet potegnila zagrinjalo čez okno in Mereyntje je imel občutek, kot da je zakril sonce oblak. Potem je rekla s trdim glaskom:

»Ali hočeš s tem reči... da sploh nočeš meni na ljubo razbiti nobenega podstavka?«

»Da,« je razdražen priznal mali deček, »ne upam si, Češnjica.«

»Sem si mislila,« ga je zasmehovala Neleka in v njenem glasu se je odražalo preziranje. »Tako sem vedeja, da si navadna copata.«

Brez besed mu je vzela Misotjo z naročja in položila ubogljiva otroka v posteljo. Ta njena pomembna, surova kretnja je težko prizadela Mereyntjeja, mislil je, da je zavržen, pregan s sveta, na katerem sta živela skupaj in ki bi bil brez Neleke prazen in pust ter brez veselja. Obupan je vzkliknil:

»Da, ampak zakaj hočeš ravno to, česar ti ne morem dati? Dovolj mi, da ti prinesem karkoli drugega s seboj... Ali hočeš še kakšno veliko, stekleno kroglo?«

»Jaz hočem samo črepinje podstavka z vojaki!«

Sedla je in mu obrnil hrbet; glas ji je bil kričeč in sovražan. Mereyntje ni mogel vzdržati. Položil je roko okrog njenih ramen, ona pa se ga je otrsala. Pobit je rekel:

»Bodi zopet dobra, Češnjica... ako jih res imaš tako rada, jih boš pa dobila.«

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Medšolske mladinske smuške tekme. V nedeljo, dne 9. t. m. so se vršile v Trbovljah mladinske smuške tekme v smuku in slalomu. Tekmovali so med seboj učenci I. in II. deške ljudske ter meščanske šole. Sprico velikega zanimanja za ta lepi narodni šport v Trbovljah je bil tudi odziv mladine pri tekмах nad vse časten. Po predhodnih izločitelnih tekmah je bilo končno pripuščeno k nedeljskemu tekmovalstvu le po 10 najboljših smučarjev z vsake šole. Neugodne šolske stavbene razmere ne dopuščajo, da bi se lahko učenci vsako popoldne sistematično vežbali pod vodstvom svojih učiteljev, ker posejajo šolo v turnusih. Zato je bil komaj teden dni posvečen treningu. — Tekmovanje v smuku se je vršilo predpoldne izpod Planinske vasi na precej težki progi, dolgi 1300 m z višinsko razliko 100 m. Uspeli so bili sledeči: 1. Zidar (mešč.) 2:49, 2. Sprogar (I. deška) 2:51, 3. Oceppek (II. deška) 2:59, 4. Orač (II. 2:59, 5. Tratik (m.) 3:01. Ker je bil cilj v neposredni bližini farne cerkve, je tekmovalju pristvovala velika in pestra množica občinstva. Z živahnim aplavdiranjem je krepko vzpodbujala tekmovalce k večjemu elanu. — Isti tekmovalci so popoldne opravili še tekmovalstvo v smuških likih. Smučišče je ležalo na daleč vidnem in sončnem kraju pod Ojstrim. Tekmovalna proga je bila dolga 150 m z višinsko razliko 40 m. Tekmovalci so morali pokazati vso svojo spretnost pri 20 precej težko postavljenih vratih. Poudarjamo, da je bila to prva medšolska tekma v slalomu in da je večina tekmovalcev prvič in z velikim zanimanjem opazovala alejo modrih in rdečih zastav. Toda vsa čast jim, vsi so se znašli in najboljši so pokazali sledeče rezultate: 1. Sprogar (I.) 42:4, 2. Zidar (m.) 43:0, 3. Rep (I.) 43:4, 4. Lubi (I.) 46:0, 5. Mrzel (I.) 46:2. Tudi te tekme je pristvovalo lepo število staršev in prijateljev mladine. — Končni rezultat v kombinaciji nam prikazuje sledečo sliko: 1. in 2. mesto si delita Zidar (m.) in Sprogar (I.) s po 276 točkami, 3. Rep (I.) z 298 točk., 4. Tratik (m.) z 306 točk., 5. Orač (II.) z 309 točkami. — V skupni oceni po šolah so to pot zmagali učenci I. dr. deške ljudske šole, ki so dosegli skupno 3072 točk., tesno za njimi na drugem mestu so dijaki meščanske šole s 3079 točk., dočim so na tretjem mestu učenci II. dr. deške ljudske šole s 3434 točkami. — Doseženi so bili mnogo boljši rezultati, kot lani. — Vrhovni vodja tekem je bil učitelj Rihar Rafael. Z njim vred pa sta ves čas sodelovala pri organiziranju tudi strok učitelja pom. šole Kimovec France in Pavčič Marijan. Nesebično in pošteno je ves čas pomagal z nasveti in praktičnim delom tudi diplomirani smuški učitelj Gorjup Janez, a pri samih tekmah se strok učitelj mešč. šole Cernelič Božo in nekateri člani smuškega odseka SPD. — Upamo, da letošnja prireditel ne bo ostala osamljena. — Smuk!

HRASTNIK

Iz seje občinskega odbora. Dne 12. t. m. se je vršila plenarna seja občinskega odbora. Po poročilu župana s. Malovrha, ki se je vzel o soglasno na znanje, se je razpravljalo o najetju občinskega posojila v znesku 250.000 din v svrhu nabave najpotrebnejših živil. Najetje posojila je bilo soglasno sklenjeno. Sklene se, da se pošlje v poboljševalnico mlado O. V. Oskrbniške stroške v višini 100 din nosi občina. V razpravi glede krajevne potrebe po špovanju nove gostilne na prošnjo gospe Hercego Jožef in Avsenak Rozalije, se odbor soglasno izreče, da take potrebe ni, vendar pa temu ne bi nasprotoval, ako pristojna oblast tako dovoljenje izda. V isti zadevi se prečita še dopis kr. banske uprave, v katerem se poziva občino, da točno utemelji krajevno potrebo glede podelitve krčmarske obrti g. Bantana Brunotu. V tem slučaju krčma sicer že davno postaja, gre le zaradi spremembe imetnika obrti. Na predlog odbora oskrbnovalnega urada se imenuje kot poslovodja v obč. prekrškovnem uradu g. Podrenik Alojz. Sklene se nadalje, da se bodo brezposelne podpore v bodoče delile po sledečem ključu: oženjen brez otrok 240 din, z enim ali dvema otrokoma 300 din, s tremi do štirimi otroki 360 din in s pet in več otroki pa 500 din. Vrh tega se prizna oženjenim v tujem stanovanju po 100 din za stanarino, katere se vroči hišnemu lastniku. Ostavko na odborn. mesto, ki sta jo podala izvoljena namestnika Jerič Jos. in Podmenik Matija se sprejme, ker se je odbor prepričal, da imenovana odborniške dolžnosti v resnici ne moreta izvršiti. Po kratki debati o nekaterih problemih, ki zadevajo občino, se seja zaključuje. — Odbornik.

Zahvala. Podpisani se iskreno zahvaljujem vsem kemikim delavcem in uradnikom, ki so mi priskočili na pomoč v moji bolezni in onemoglosti ter darovali znesek din 383,75. Darovani znesek mi je bil v veliko pomoč v tem težkem času. — Karnar Martin, Brnica.

LOKE PRI ZAGORJU

TPD je že pred leti napravila nov rov za pridobivanje premoga. Imenuje se: Loški rov. V tem rovu je zaposlenih že večje število rudarjev. Večina teh rudarjev pa dela stalno v mokroti. Voda, ki se uporablja pri zasipavanju izkopnin v vrhni etaži, pronicira skozi premogovno ali jalovinsko plast na spodnje etaže in to povzroča mokroto. Vsi prizadeti rudarji se pritožujejo zoper ta nedostatek, ki bi se pri dobri volji TPD dal vsaj ublažiti, če že ne popolnoma preprečiti. Ker pri tem največ trpi zdravje rudarjev. Pomisliti je treba, da mora rudar ne samo ves premočen delati, ampak potem tako premočen in zraven še prepoten po delu iti iz tega rova 10 minut daleč v bližnji Kisovec, kjer se v kopalnici šele umije. Kopalnica v Kisovcu je pa taka, da res ne zasluži imena kopalnica. Tu bi bilo res želeli, da bi TPD potrebno ukrenila, da se zaščiti zdravje rudarjev.

MARIBOR

Nemška obsodba renegatstva

Glasi Nemcev v Banatu je objavilo te dni oster članek proti nemškemu renegatu. Povod zato mu je dalo, ker so se baje neki pamdaržari Nemci udeležili plesa madžarske mladine v Beogradu in si pri tem oblekli celo madžarske narodne kroje. Nekoliko jugoslovanskih listov se sedaj peča s tem nemškim člankom, ki je vsaj pri nas prvič odločno obsodil izneverjenje svojemu narodu, takozvano renegatstvo.

Clankar predstavlja renegate kot moralno manjvredne elemente naroda, ki jih je treba z vso doslednostjo in rigorozno izločiti ter pretrgati z njimi družabne stike. S člankom se strinjamo. Renegatstvo spada med najbolj žalostne pojave propadajoče morale dotičnega človeka. Le manjvredni ljudje postajajo renegati. Med širokimi sloji naroda, ki niso užili primerne izobrazbe v šoli, družbi, organizaciji, zlasti ne višje kulture, se pojavlja renegatstvo bolj podzvedno, posebno v krajih, ki so živeli stoletja pod tujim gospodarskim, nacionalnim in političnim pritiskom in kulturno zasluženi. Kier zaznamujejo tako zgodovinsko preteklost.

Pšenična moka za bolnike — V našem listu opozarjali, da je treba dati ljudem tudi belo moko, ki je potrebna za pripravo jedil, zlasti pa jo morajo dobiti razni bolniki. Sedaj menda bolniki lahko dobijo pšenično moko, izkazati pa se morajo s posebnim zdravniškim spričevalom, ki ga pri nas lahko izstavijo le zdravniki mestnega fizkata. Iz naslednjega primera pa bo razvidno, kako ta zadeva v praksi izgleda. Neka bolnica, ki že nad eno leto boluje in se je v teku tega časa morala podvreči operaciji črevesa, ne sme uživati črnega kruha in drugih težkih jedil, zato si je te dni priskrbel zdravniško spričevalo za pšenično moko. Zaradi njene dolgotrajne bolezni ji je službujoči zdravnik računal samo din 30 za spričevalo, dočim baje drugače znaša taksa in honorar din 60. Nabavila si je nato predpisane 4 kg pšenične moke po din 9 za 1 kg in če k temu priručnomo stroške za zdravniško spričevalo, stane torej 1 kg moke za bolnika din 16,50; bolnik pa, ki bo moral plačati celo takso, si bo lahko nabavil pšenično moko 1 kg po din 24.

Popolnoma nemogoče pa je, da bi si mogli nabaviti po tej ceni pšenično moko revnejši bolniki. Pristojna oblast naj nujno odredi, da bodo delavci in nameščenci ter vpokojenci dobili tozadevne zdravniške izkaze brezplačno, če zdravniški spozna, da iz zdravstvenih razlogov potrebujejo belo moko za prehrano. Nemimo pa, da bi za dobavo moke ničlarice ne bilo treba tako strogih predpisov.

Kaj pa je s posebnim podpornim fondom za tekstilce? Ko je lani nastala kriza v tekstilni industriji zaradi pomanjkanja bombaža, se je v gotovem časopisu pisalo na dolgo in široko o ustanovitvi posebnega fonda za podpiranje brezposelnih tekstilnih delavcev in delavk. Vsi prizadezi so mislili, da je stvar urejena in da se bo dalo dobo brezposelnosti prebroditi brez večjega pomanjkanja. Sedaj pa, ko je pomanjkanje in revščina med tekstilci na višku in se brezposelnost sprašujejo, kje bi utegnili biti tisti podporni fond, šele vidijo, da ga sploh ni. Bilo je pač veliko besed in hvalisanja, zato pa je resnica tem bolj grenka.

Posledice pomanjkanja moke in uvedbe nakaznic se že kažejo v pekovski obrti. 25 pomočnikov je že na cesti. Kruha se peče premalo, da bi mogli imeti zaposlitev vsi pomočniki, za pecivo pa tudi ni moke, kajti te dni jo je dobilo 50 pekarn samo 1400 kg, ali na pekarno celih 28 kg.

Prost uvoz modre galice in razpust kartela zahtevajo vinogradniki. Nadalje so za omejitve pitja dalmatinskih vin v Sloveniji, za ukinitve trošarin na vino, zavarovanje vinogradov proti toči in mrazu ter razdelitev viničarskega fonda med onemogle in stare viničarje. Če se zavaruje vinograde proti toči, naj bi se še viničarje proti neugodam in za starost; ga.

Proračunska seja mestnega sveta mariborske mestne občine se bo vršila v četrtek, dne 27. t. m. ob 18 uri v mestni posvetovalnici.

25 letnico zakonske zveze sta v krogu svojih domačih te dni praznovala ss. Marija in Franc Jevšnikar, železniški delavec v tukajšnji delavnici drž. žel. Dasi je družina živel ves čas v skromnih, lahko bi rekli slabih razmerah, ker plača železniškega delavca pač ne zadostuje za preživljanje 6 članske družine, je med zakonca včas vladala najlepša harmonija in medsebojno spoštovanje. Tako sta skupno prenašala čisto tudi težke udarce v življenju. Razen za štiri lastne otroke skrbila se za tri otroke neke umrle sorodnice, tako da znaša skupno število 9 družinskih članov. Oba sta se že od zgodnje mladosti udejstvovala v socialističnem delavskem gibanju, zlasti pri delavskem društvu »Detoljub«, združgi »Delavski dom« itd. Razumljivo je, da v stanovanju s. Jevšnikarja ni nikoli manjkala »Delavska Politika«, katere naročnik je, odkar postaja, prav tako pa je bil tudi naročen še poprej na delavske časopise. To je pač najboljši vzgled zavednega delavca, ki je vreden omembe in posnemanja. Čestitkam znancev in prijateljev se pridružujemo tudi mi z željo, da bi vrla jubila sta še mnogo desetletij v harmoniji in skupnem delu pomagala širiti socialistično miselnost.

Materinski tečaj. V četrtek, dne 20. februarja se bo vršilo v »Ljudski univerzi« z začetkom ob 20. uri predavanje dr. Lebanove o snovi: »Otroške bolezni v šolski in predšolski dobi«.

se udajajo priprosti ljudje brez posebnega premisleka pritisku tuje propagande in se dajo z lahkoto zapeljati ter včlanjati v organizacije, ki gojijo narodu tujo miselnost. Tak nedozorel član naroda, najsi bo delavec ali kmet, se hitro uda, ako se mu obljubi služba ali boljši časi, ko bo lahko zopet kupoval zemljo za dva krajercja, brez zapreke prodajal vino, ali živino čez mejo. Proti tem ostankom preteklosti bo pač treba zlasti na meji poglobiti kulturno in socialno-politično delo, zlasti med delovnim ljudstvom ter omogočiti, da bo lahko vsak svobodno vršil to za narodno in državljansko vzgojo potrebno delo. Za vedno pa so zgubljeni oni moralno defektni ljudje, ki so posejali 10 do 14 let nižje in višje šole, vsrkavali kulturo in zgodovino svojega naroda, ki so po materi ali očetu ali obeh kri tega naroda, pa so sedaj naenkrat presedlali kot renegati v drug tabor. Za takšno neznačajno kruhorstvo ni nobenega opravičila in zasluži tudi v družbi samo preziranje in dosledno izločitev takih ljudi iz narodnega občestva.

Združenje zidarskih mojstrov v Mariboru poziva vse zidarske pomočnike in vajence, ki še niso dvignili poslovnih knjižic, da to čim prej storijo zaradi likvidacije združenja.

Na 5 mesecev zapora je bila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obsojena 48 letna zasebnica Klara Jerrent, ker je žalila narodni čut. Državni tožilec se je zaradi prenizko odmerjene kazni pritožil.

Velika razprava proti ponarejevalcem denarja se vrši te dni pred tukajšnjim sodiščem. Zagovarjati se mora 28 oseb, ki jih obtožnica dolži, da so se bavili s tem prepovedanim poslom. Zaslišanih pa bo nad 200 prič.

Din 1300 gotovine je nek prefriganec ukradel kovaču državnih železnic Ivanu Mlakarju, ko se je kratak čas mudil v neki gostilni v Dravski ulici. S tem v zvezi je bil aretiran neki E. G., pri katerem so našli le še 248 din, dočim je ostali znesek razdelil in zapravil po gostilnah.

Nož v hrbet je nek neznanec zagnal v mestni klavnici mesarskemu pomočniku J. Primožiču in mu prizadel precej hudo poškodbo.

Narodno gledališče. Sreda, 19. februarja: zaprto. Četrtek, 20. februarja ob 20. uri: »Lepa Vida«. Gostovanje Danilove in Kralja, člana ljubljanske drame.

CELJE

Vknjižba za inozemsko društvo. V zemljiški knjigi celjskega okrajnega sodišča je bila te dni vknjižena na posestvu vrtnarije pokojne Avgustine Dirnberger v breme vrtnarja Franca Dirnbergerja nadzastavna pravica za varnost posojilne terjatve v znesku din 4000 in za postranske obveznosti določene varščine po din 800 v prid posojilodajalca društva »Reichsdeutscher Hilfsverein« (Pomožnemu društvu nemških državljanov) v Ljubljani, podružnici v Celju. Predstavnik tega društva v Celju je g. ing. Walter Grahmann v Celju, zaposlen pri tvrdki A. Westen d. d.

KRANJ

Število brezposelnih je letos večje, kakor kdajkoli prej. Prijavljenih jih je sedaj 1388, dočim jih je bilo lansko leto v istem času 1078. Brezposelnost še vedno narašča. Tukaj pa niso vsi tisti oni, ki niso prijavljeni pri Borzi dela. Veliko je pa tudi takih, ki so samo delno zaposleni, zlasti v tekstilni industriji. Podpora, v kolikor jo brezposelni sploh dobijo, je tako malenkostna, da komaj zadostuje za prehrano za dva ali največ tri dni v tednu.

Napisne table so se pojavile na zidu župne cerkve, ki opozarjajo na nevarnost plazov s cerkvene strehe. Za škodo, ki sta jo te dve osebi zaradi tega utrpeli, noče biti odgovorna ne občina in ne župnišče. Pred leti je bila cerkev znotraj vsa prenovljena, kar je stalo veliko denarja. Naj bi bili takrat še napravili strešno zaščitno ograjo, da bi bili v času snežnih plazov varni mimoidoči ljudje. S tem bi pa bilo zadosteno tudi predpisom zakona.

V upravni odbor podružnice Hranilnice dravske banovine (prej Mestna hranilnica) so bili imenovani odvetnik dr. Megušar, mizarski mojster Pollak in posestnik Draksler iz Strazišča.

JESENICE

Leposlovno knjižnico je otvorila za svoje delavce KID. Knjige se bodo izdajale delavcem KID brezplačno. Iz seznama je videti, da so knjige lepo odbrane. Vsak tak pojav je treba iz kulturno-prosvetnih vidikov pozdraviti. Želeli bi samo, da bi ta knjižnica zainteresirala za knjige one naše delavce, ki doslej še niso nič čitali ali pa so čitali premalo, ker to bi bil res velik kulturni plus, če bi se to zgodilo. Ne želeli bi pa, da bi ta knjižnica vzela čitatelje dosedanjim že obstoječim društvenim knjižnicam, ker bi ne bilo prav, če bi se otežkovalo že tako in tako težko delo takih društvenih knjižnic, ki razpolagajo vse samo s skromnimi sredstvi, bile so pa in so še vedno pionirke ljudske prosvete med tukajšnjim delavstvom. Ker smo prepričani, da tudi ustanovitelji te nove knjižnice niso imeli takega namena, želimo, da naj se vsa propaganda za obiske nove knjižnice vrši prvenstveno med ljudmi, ki društvenih knjižnic doslej niso obiskovali. Če bo uspelo zainteresirati take ljudi za čitanje, potem bo knjižnica res uspešna. In to želimo vsi.

POSLEDNJE VESTI

Nemško vojno poročilo: Dne 18. t. m. so nemška letala napadla letališča in železnice v Angliji z velikim uspehom. Zadata je bila ena trgovska ladja. Ob zahodni irski obali je nemško letalo zadelo z bombo nizozemski petrolejski parnik »Tenja«. Eno angleško letalo je moralo pristati v zasedenem ozemlju in je bila posadka vjeta. 2 nemški letali pogrešajo. Angleških letal ni bilo nad Nemčijo.

Angleško vojno poročilo: Dne 18. t. m. je bil potopljen nek angleški minolovec. — V Eritreji stoje angleške čete, ki prodirajo s severa. 75 km od Keren.

Angleško vojno poročilo: V Abesiniji je bilo zavzeto mesto Gojjan v pokrajini Gođan. — Pretekli teden je bilo nad Anglijo sestreljenih 7 nemških letal. — V noči na 19. t. m. ni bilo nemških letal nad Anglijo.

Grško vojno poročilo: Dne 18. t. m. je bilo vjetih 300 Italijanov in zaplenjenega precej orožja ter zavzete nove postojanke.

Turčija, Grčija in Anglija. Pred podpisom pakta z Bolgarijo je sprejel turški zunanji minister Saradžoglu angleškega veleposlanika in grškega poslanika ter se z njima pristrčno razgovarjal.

Zaplet na Daljnem vzhodu. Angleška vlada je pozvala svoje državljane, da zapuste od Japoncev zasedeno Kitajsko. Enak poziv je dala tudi ameriška vlada. — V Singapore je prišlo veliko avstralskih vojakov.

Darlan-Laval. Podpredsednik francoske vlade admiral Darlan ima v Parizu razgovore z Lavalom.

Romunska vlada je podprala tovarno lokomotiv in orožja »Malaka«. Tovarna je delala z velikim dobičkom.

Velik parnik z živili je priplul v Španijo iz Amerike z dovoljenjem angleških blokadnih oblasti.

Silni viharji dvijejo v Španiji. Valencija in Leon sta zlasti prizadeta. Na Atlantskem morju in v Gibraltarju je ustavljena plovba. — Na Portugalskem je vihar pred par dnevi napravil škodo za nad eno milijardo escudov. Vlada je dala za prvo pomoč 20 milijonov escudov. Zaradi viharja je morala en angleški bombnik pristati na Portugalskem. Posadka je bila internirana.

Novi tanki. Vlada Zedinjenih držav je naročila za 3.240.000 dolarjev tankov, ki merijo skoro 7 metrov v dolžino in se gibljejo v vodi s hitrostjo 10, na suhem pa s hitrostjo 23 milj na uro.

Uruguay se pogaja z Zedinjenimi državami glede kreditov za oboroževanje.

Nove okrajine primerne za pridelovanje kavčuka iščejo ameriški strokovnjaki v Braziliji (ob reki Amazoni), v Peruju in raznih drugih državah, ki so pod ameriškim varstvom.

Pšenico kupujejo na Hrvatskem pod roko po din 4 do din 4,50 za kg, dasi je uradna cena samo din 3 za kg. Ban je zato prepovedal vsak izvoz pšenice iz Hrvatske.

Romunija nam ponuja več nafte v zameno za internazem.

Dve ladji soli smo dobili iz Italije in jo je sedaj res dovolil na razpolago.

IZ ČEŠKE

Upokojitev bivšega primatorja dr. Zenkla. Kakor znano, je bil dr. Zenkl po ukinitvi češke samostojnosti primator, to je župan mesta Prahe, pa ga je potem protektor von Neurath odstavil. Od takrat naprej o dr. Zenklu ni bilo ničesar več slišati. Pri nas so se širile govorice, da je umrl. Iz pravkar došlih praških listov pa posnemamo, da so se izvršile v socialno zavarovalnih zavodih (kot naš SUZOR) spremembe v vodstvu in je bil namesto upokojenega ravnatelja dr. Petra Zenkla imenovan za člana statutarnega ravnateljstva Vladimir Vydra. Dr. Zenkl je bil namreč pred izvolitvijo za primatorja ravnatelj v socialno zavarovalnem zavodu, a se je tej plači za časa županovanja izrecno odrekel. Iz teh vesti je torej razvidno, da dr. Peter Zenkl še živi. — Dr. Zenkl je tudi predsednik Zveze češkoslovaških-jugoslovanskih lig v Pragi in je pred leti v Mariboru predaval o češki socialno politični zakonodaji.

Sprememba v osrednji socialni zavarovalnici. Dosedanji ravnatelj tega zavoda nemški ministrski svetnik dr. Kurt Wilhelm, je bil imenovan za generalnega ravnatelja, a na njegovo mesto, nemški član ravnateljstva dr. Franz Koreis.

Na praškem Staromestnem trgu se je vršila v nedeljo slavnostna zaprisega oddelkov SA praške standarte 52, katere so se udeležili protektor von Neurath, vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein in SA skupinovodja M. J. Henlein. Henlein je imel slavnostni govor, pri katerem se je spominjal borb sudetskih in praških Nemcev na Češkem, naker se je izvršila zaprisega in je godba zaigrala nemške himne. Oddelki so potem korakali po praških ulicah.

Vdova Mikulaša Aleša, Marija Alešova, je dne 8. februarja umrla v praškem sanatoriju v Podoli v starosti 84 let. Nikolaš Aleš je bil odličen češki umetniški slikar in smo nedavno v našem listu poročali o krasni izdaji njegovih ilustracij narodnih pesmi v zbirki »Spalilček«.

Iz Slovaške

Novo vseučiliško mesto v Bratislavi ima v načrtu ministrstvo prometa in javnih del na vrhu Bratislavskega gradu in ob vzhodni griči. Ministrstvi razpisujeta nagrade za načrte, ki znašajo 425.000 slovaških kron.

Tudi na Slovaškem draginja. Dne 13. februarja je zopet začel začel zasedati slovaški parlament, ki obravnava vladin predlog zakona o novi ureditvi plač državnim uslužbencom. V načrtu je zvišanje plače nižjim uradnim kategorijam za 40 do 50 odstotkov, srednjim pa za 20 do 30 odstotkov in višjim za 5 do 15 odstotkov. Razen tega bi se naj izplačali dodatki oženjenim in za otroke.

Cene za pomaranče je določil najvišji urad cen tako, da smejo stati 5,90 K do 6,50 K za 1 kg. Prekoračenje teh cen bo najstrožje kaznovano.

Mezdno gibanje jeklarjev v Guštanju

Že v začetku januarja t. l. so obratni zaupniki sporočili vodstvu tukajšnjega podjetja željo delavstva glede povišanja doklad zaradi naraščajoče dražine. Vodstvo podjetja pa takrat ni dalo nobene odločilne izjave. Po preteku treh tednov so se zaupniki zopet zglasili pri vodstvu tovarne. To pot jim je bilo sporočeno, da podjetje še nima seznama cen življenjskih potrebščin iz svoje prodajalne.

Zaupniki so bili upravičeno začudeni, da je treba toliko časa za ugotavljanje cen v lastni prodajalni, ko vsak trgovec, čim prejme blago, takoj ve, po koliko ga bo prodal. Delavstvo je prebrčeno, da gre za zavlačenje, ki je bilo pri dosedanjih sličnih akcijah delavstva pri vodstvu tovarne običajno. Spričo takega zadržanja tovarne je delavstvo seveda ogorčeno. Ker tovarna nikakor ne more izračunati cen življenjskim potrebščinam, smo jih pa izračunali mi in vzamemo kot osnovo izdatke za petčlansko družino in mesec. Naš indeks je sestavljen na podlagi indeksa, ki je v veljavi pri Mežiški svinčeni družbi in pa pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Te številke, vzporejene z zaslužkom našega delavstva, naj gospodje primerjajo in potem povedo, ali je zahteva delavstva po povišku mezd upravičena ali ne.

Indeks za petčlansko rodbino in mesec znaša:

Količina	Cena za enoto din	Skupaj din
9 kg ničlarice	9.—	81.—
6 kg moke št. 2	5.50	33.—
3 kg pšeničnega zdroba	9.—	27.—
3 kg ajdove moke	9.50	28.50
31 kg krušne moke	7.—	217.—
4 kg koruznega zdroba	5.50	22.—
6 kg govejega mesa	16.—	96.—
3 kg telečjega mesa	20.—	60.—
7 kg masti	30.—	210.—
2 kg prekajenega mesa	26.—	52.—
40 kg krompirja	2.—	80.—
8 kg sladkorja	18.—	144.—
2 kg soli	2.50	5.—
2 kg riža	18.—	36.—
2 kg fižola	7.—	14.—
pol kg kave	80.—	40.—
1 kg kave primesi	21.—	21.—
2 kg čitne kave	36.—	72.—
pol kg testenim	5.—	2.50

ČRNA PRI PREVALJAH

O okrožnicah in o načrtu »Jadranske straže«. »Jadranska straža« za gornjo Mežiško dolino je naslovila okrožnice na delavske zaupnike, v katerih izjavlja, da si je nadela nalogo nuditi delavstvu, to je članom J. S., možnost letovanja na morju. Pravi v teh okrožnicah, da je v glavnem namen, ohraniti zdravje delavstvu, oz. zboljšati zdravstveno stanje delavskih družin. Zato želi, da se delavski zaupniki potem poslanih okrožnic izjavijo, dali se strinjajo s tem načrtom. Čim bi bilo razvidno, da je zanimanje za to akcijo, bi bil takoj sklican članski sestanek, na katerem bi se obravnavalo: 1. Splošna zamisel; 2. ustanovitev delavskega dopustnega fonda pri poštni hranilnici; 3. plačevanje periodičnih obrovov; 4. izvolitev delavskega počitniškega odbora; 5. slučajnosti. Sledi podpis predsednika in tajnika. — Mi ta načrt J. S. prav toplo pozdravljamo, posebno ako bi se omogočilo delavstvu, da dopust res lahko izrabí za oddih in okrepitev zdravja. — Vendar delavski zaupniki niso merodajni odločati o svobodnem času posameznika, še manj pa celote. To je odvisno od svobodne izjave vsakega posameznika. Kolektivno se to že zaradi tega ne more izvesti, ker mnogo delavcev bo dopuste izrabilo za posete sorodnikov in bodo s seboj vzeli tudi ženo in otroke. — Gotovo pa se bo tudi načrtu oz. akciji JS pridružilo mnogo delavcev, ker temelji na popolnoma zdravi in dobri zamisli. Toda odločitev mora biti popolnoma svobodna.

Kaj je z »Ljudsko univerzo«, katera je ob ustanovitvi oblikovala vsaj enkrat mesečno razna predavanja? Mi čakamo potrpežljivo že zelo dolgo na prepotrebna in podučna predavanja in ker teh ni, hočemo pojasniti, kakšni so vzroki, da jih ni? Morda so nastala nasprotstva med samimi ustanovitelji ali politična ali osebna? Hočemo pojasniti ali predavani, ker za to je bila tudi »Ljudska univerza« ustanovljena!

SENOVO PRI RAJHENBURGU

Šolsko poslopje na dražbi. Leta 1927, ko je pri nas županoval g. Jože Škoberne, se je začela graditi nova šola. Občina je za gradnjo šole najela posojilo v znesku din 3.600.000. V zvezi z gradnjo te šole so potem nastale čudno zapletene zadeve, s katerimi se je pečalo okrožno sodišče v Celju. Kdor se pobliže zanima za tisto stvar, lahko v pogleda par kilogramov težki akt pri celjskem okrožnem sodišču. Glede same zgradbe pa najzgovornejši pričajo razni podatki, ki so se pojavili v teku desetih let, odkar šola stoji. Predvsem so morali odstraniti s strehe stolpič z uro, ker je bil ta stolpič prava nevarnost za poslopje v času večjega deževja. Voda je namreč tako obilno pronicala okrog stolpa v poslopje, da je večkrat pretlila prava pravcata polava spodnjih nadstropij. Ura sama je stala več tisočakov in jo sedaj nameravajo montirati v stolp podružnične cerkve. To delo bo pa najbrž opravil nek krojač, ki se razume tudi na ure. Najhuje pri vsej tej stvari pa je to, da se občina ni mogla rešiti dolga, ki ga je napravila za novo šolo. Letno se je odplačalo po nekaj stotisoč, toda dolg je kljub temu rasel in narasel v težke milijone. Posojilodajalec se je končno naveličal čakati na odplačilo in je sedaj predlagal dražbo šolskega poslopja, ki je tudi že razpisana. Poslopje je ocenjeno na 3,5 milijonov dinarjev, dolg pa znaša kljub višokim odplačilom, ki jih je občina vršila, okrog 5 milijonov dinarjev. Senovčani se sprašujejo, zakaj prihaja na dražbo ta stavba, zakaj ne tudi imetje tistih, ki so to stvar zaskrbeli? Dozorela je pa ta zadeva v času, ki

1 in pol kg čebule	6.—	9.—
1 in pol kg mila	21.—	31.50
2 in pol kg sode	6.50	16.25
2 litra luža	44.—	88.—
45 litrov mleka	3.—	135.—
2 l olja	28.—	56.—
1 kg kisa	8.—	8.—
30 kom. jajc	2.—	60.—
6 kom. limon	1.50	9.—
30 dkv kvasa	42.—	12.60
10 škt. vžgalic	1.—	10.—

Skupaj mesečno za živila 1.674.—

Prišteti je še izdatke za obleko, obutev in drugo v znesku 50 odst. gornje vsote 837.—

Nadalje je vračunati:

400 kg premoğa	96.—
½ m drv	62.—
stanovanje	100.—
bolniška blagajna (III. kat.)	32.—
pokojninsko zavarovanje	52.—
davek	45.—

Skupaj mesečno 378.—

Celokupni mesečni izdatki za petčlansko družino znašajo torej 2898.—

Koliko pa znaša zaslužek jeklarjev?

Vzemimo srednjo urno plačo po din 5 in 25 zmen mesečno (200 ur) din 1000.—	
20 odst. akordne doklade » 200.—	
dražinska doklada za delavca » 300.—	
za ženo » 80.—	
za 3 otroke po 40.— » 120.—	
za stanarino » 30.—	

skupno ima petčlanska družina jeklar. delavca mesečno dohodkov din 1730.—

Delavci, ki nimajo akordne doklade, dobe mesečno še din 200 manj.

Sedaj pa naj si gospodje v tovarni sami izračunajo, kolikšna je razlika med potrebo in dohodki. Za osnovo računa pa smo vzeli cene v prodajalni našega Konzumnega društva za Mežiško dolino, ki so primerno nizke, ker naša zadruga ne išče dobička.

Jeklarji, na vas je ležeče, da podprete svoje zaupnike v boju za zboljšanje mezd v sedanji dražini.

Delavec.

je na las podoben razmeram, kakršne so bile, ko se je začelo z zidanjem šole. Kako je gotovim danes pri duši? Ako bo šola prodana, kam bodo hodili naši otroci v šolo? 700 delavcev in nameščencev je sedaj zaposlenih pri rudniku in ti imajo lepo število otrok. Občani so plačali v desetih letih gotovo toliko, kot je znašal prvotni dolg. Poldrug milijon pa naj bi plačali tisti, ki imajo to stavbo na vesti. Občina bo zgubila vse plačane milijone in bo ostala brez šolskega posloplja. V najhujšem slučaju bo smela potem zanj plačevati visoko najemnino. To je popoln, strašen polom. — Framis-rudar.

SELNICA OB DRAVI

Nova šola. Sčasoma bo naša šola dobila inventar. — Potrebno bo nabaviti klopi. — Škoda, da se ni začelo krila nabava opreme iz deponirane kavcije, kakor tudi iz zadržanih 10 odstotkov, ki se podjetjem izplačajo šole po predložitvi obračunskih načrtov. Ta denar je sicer naložen, vendar bi dal mnogo večje obresti, ako bi bili naročili opremo. Cene za obrtniško delo so v teku leta znatno porastle. V kolikor je nam znano, so stale lani močno izdelane klopi okrog din 300. V sedanjem času bo stalo delo precej več. — Neki mizar se je izrazil, da ni daleč čas, ko bo treba za vsako izgotovljeno klop šteti pet stotakov. To bodo že pošteni računi, ki jih bomo težko zmogli. Na računski seji bodo občani izvedli več iz poročila občinskega blagajnika. Letos bo treba povišati doklade, škoda da jih nismo že prejšnja leta zvišali. Z zbranim kapitalom bi sedaj hitro dokončali gradnjo šole, izdatki bi bili manjši, ker so bile cene nižje in obresti bi si bili prihranili. Občinskemu odboru želimo mnogo uspehov pri njegovem zelo težkem delu. Upajmo, da se bo kmalu sklicalo predavanje za občane, na katerem bo občinski odbor razložil smernice za bodoče obč. gospodarstvo, kakor tudi pojasnil potek del pri gradnji nove šole. Gradbenemu odboru bi svetovali, da nabavi šolske klopi po načrtih banovine. Klopi so tovarniški izdelek in za tako ceno jih noben mizar ne more izdelati.

RIMSKE TOPLICE

Prebivalci občine Rimske toplice, ki spadajo v občino Krištof, se pritožujejo, da so sicer prejeli krušne nakaznice, toda trgovci ne dobe moke, ker prehranjevalni odbor ni pravočasno poskrbel za zaloge v občini Krištof, temveč si z največjo muko izposodi po par vrečo moke pri odboru občine Laško. Dalje oprečo občani, da vrši mešanje raznih vrst moke uprava odbora, dočim bi moralo po predpisih to delo izvršiti že vodstvo mlina samo.

Koledar Cankarjeve družbe za leto 1941

Letos je izdala CD zaradi izrednih razmer, v katerih živimo, žal, samo koledar, o katerem smemo reči, da je še kar dobro urejen. Poleg leposlovnih sestavkov najdemo v njem tudi precej gradiva, ki bo služilo delavcem v vsakdanjem življenju — semkaj moramo šteti predvsem Odločbe Vrhovnega sodišča o delovnem pravu, ki jih je prav skrbno zbral s. dr. Avg. Reisman, nadalje je objavljen nekaj prav primerljivih vzgojnih člankov Milice Stupanove, jasno pa je, da se v mnogih člankih odražajo, oziroma komentirajo tudi sodobni dogodki.

Izmed leposlovnih prispevkov moramo zlasti opozoriti na spomin Toneta Mačka »Po ljubljanskih hotelih«; pisec nam je že v lanskem Koledarju opisal nekaj značilnih dogodkov iz svojega življenja, letos nam je pa v enostavnem, a jedrnem jeziku podal prav zanimiv preizkus predvojnih ljubljanskih hotelov, življenja njihovih gostov, gospodarjev, predvsem pa hotelskega »osebjaja«. Želimo, da nam Tone Maček čim prej obogati našo memoarno književnost s svojimi spomini; taki spomini delavca bodo nekaj svojevrstnega. — Prav tako zanimivo je toplo pisan članek dr. Reismana »Na sprehodu z Ivanom Cankarjem«, ki nam v njem odkrije nekaj novih črt našega največjega pi-

satelja. — »Listje« Karla Grobeljska na svojevrstni način obravnava problem »Hlapca Jerneja«; čeprav je črtica napisana pod močnim Cankarjevim vplivom, se vendar kaj prijetno bere. — Vladimir Kapus nam v članku »Zima v planinah« zelo nazorno in zanimivo opisuje življenje divjih koz; takih orisov iz narave bi si želeli prihodnje več. — Pesem imamo letos samo eno: Ivana Potrča »Sinoči me dekletje je vprašalo.« — Tudi prevodi (Čapek in Ilja Ilf) so posrečno zbrani.

Sodobnim dogodkom je posvečen »Politični koledar« (s slikami iz Anglije); prav aktualen je Dostojevskega nazor o bodoči nemško-ruski pogodbi, oris Churchillove osebnosti, ki ga je spisal Nemec (seveda pred sedanjo vojno), in pa Churchillov članek o Trockem.

Koledar krasi precej lepih slik; izmed domačih umetnikov jih je prispeval nekaj Lj. Ravnikar. Več je bolgarskih slik, ki so razvrščene pod skupnim naslovom »Bolgarska umetnost«; tu bi si želeli, da bi bilo pod vsako navedeno tudi slikarjevo ime. Ne zdi se nam pa primerno, da so za mašilo objavljene slike, ki smo jih imeli priložnost videti že v prvih koledarjih.

T.

Delavski pravni svetovalec

Najem vinograda (Trbovlje)

Vprašanje: Sem upokojen rudar in imam v najemu mal vinograd s stanovanjem. Pismene najemne pogodbe nisem sklenil. Nedavno sem šel v gozd sekati kolje za vinograd in mi je nato gospodar pisal, da moram stanovanje do 1. marca izprazniti. Ali res moram zapustiti stanovanje v tem kratkem času?

Odgovor: Če nimate izrecno dogovorjenega odpovednega roka, se smatra, da je bil molče sklenjen tak odpovedni rok, ki je običajen v tistem kraju, ali pa zakoniti. Za odpoved nepremičnin velja običajen odpovedni rok pol leta. Gospodar pa mora vložiti najprej sodno odpoved, proti kateri imate pravico ugovora pri sodišču v roku, kateri bo naveden na sodni odpovedi in morate v teh ugovorih navesti, če vse, s čemer se hočete braniti pri razpravi, ki bo na to razpisana. Ako niste imeli pogodbe, da smete za vinograd sekati kolje v gospodarjevem gozdu, mu morate škodo povrniti.

Dva nezakonska otroka (Slovenska Bistrica)

Vprašanje: Imam dva nezakonska otroka in sem plačeval mesečno din 150, kar je na sodišču vpisano. Ona pa zahteva od meseca novembra din 225. Ali sem dolžan plačati, ker je ona posestniška hčerka-edinka, jaz pa poročen tovarniški delavec? Ali sem plačnik za oba?

Odgovor: Vaše vprašanje ni čisto jasno. Zdi se nam, da ste bili prvotno na sodišču obsojeni plačevati za oba otroka din 150, a nezakonska mati zahteva sedaj din 225. Zakon določa, da mora plačevati nezakonski oče za otroka svojim dohodkom primerno, vendar toliko, da se otrok lahko preživlja. Zato ne pride v poštev, če je nezakonska mati posestniška hčerka-edinka. Lahko pa ona zahteva pri sodišču povišanje preživnine z ozirom na rastočo dražnjo in večje potrebe otrok. Sodišče mora potem najprej zaslišati Vas in boste lahko tudi ugovarjali, da se je življenje ravno tako tudi za Vas podražilo in da imate skrbeti za ženo ter zakonske otroke, seve, če jih imate. Sodišče bo nato izdalo odločbo, proti kateri se lahko še pritožite na okrožno sodišče, če boste imeli za to utemeljene razloge. Šele po pravomočnosti sodne odločbe bo lahko nezakonska mati zahtevala povišano preživnino, če ji bo priznana.

Mezda izučene likarice (Ljubljana)

Vprašanje: Skrbel sem za hčerko svojega brata, katero sem dal lansko pomlad učiti obrti likanja. Pogodila sva se z mojstrom za 6 mesečno učno dobo. Po par mesecih uka je mojster izjavil, da je učenka za to delo nesposobna. Rekel sem mojstru, naj jo torej pošlje domov, pa jo je kljub temu obdržal, češ, da se naj poboljša. Ostala je torej še naprej.

LAŠKO

Z uvedbo krušnih nakaznic so postali naši peki pravi siromaki. Vsi občani so kratkotalo opustili nakup kruha in hranijo nakaznice le za nabavo moke. Tako pravi neki pek, da je včasih prodal kruha za din 3000, sedaj pa le za par sto dinarjev; drugemu je hišni lastnik brezplačno ponudil lokal, samo da ostane v hiši, toda bo vseeno moral zapreti pekarno.

Občinski prehranjevalni odbor ima precej moke na razpolago. Dobro bi bilo, če bi javnosti sporočil, kako je s to zalogo, komu vse se deli moka, kako in po kakih cenah. V prvi vrsti zanima občane razdelilni ključ.

Samo eno trgovino imamo v Laškem, kjer dobiš petrolej tudi brez karte.

Vsi občani smo za to, da prehranjevalni odbor izvrši revizijo privatnih zalog po mestu. Delavec in nameščeneč živita iz rok v usta in gotovo nimata zalog.

Začetkom septembra je mojster učenko zopet poslal domov. Jaz sem ji zato preskrbel drugod službo in bi lahko 13. septembra začela z delom. Mojster pa je prišel 2 dni prej sam po njo, češ, naj se vrne in da se bodo po končani učni dobi pogodili za primerno plačo. Obljubil ji je 100 do 150 din na mesec in stanovanje, toda brez hrane. Ali lahko zahtevam plačo vsaj za ta dva meseca, ko je prišel mojster sam po njo in kam se naj obrnem? Ker mojster ni hotel več plačati, sem namreč vzel učenko po končani učni dobi domov.

Odgovor: Ko je končala učna doba, bi morala dobiti dekle kot pomočnica vsaj minimalno urno mezdo, ki je znašala v času od 1. aprila do 1. oktobra 1940 za likarsko obrt din 3 na uro, a od 1. oktobra 1940 naprej din 4.75. Po tej minimalni mezdi bi moral mojster zaposlovati izučeno pomočnico vsaj še 3 mesece po končani učni dobi in ji mora za ta čas tudi plačati vso mezdo, ker ji ni hotel plačevati predpisane mezde in je zato pomočnica upravičeno odšla. Če se nahaja mojster v Ljubljani, ga mora pomočnica tožiti pri obrtnem sodišču, drugače pa pri okrajnem sodišču. Naj si dvigne ubožno, spričeval pri občini in se nato zglaš pri sodišču na uradni dan, pa ji bodo tožbo napravili.

Zastopniški stroški (Novo mesto)

Oče je dolžan plačati stroške zastopnika za svojega sina le tedaj, če je oče naročil to zastopstvo pri odvjetniku. Ako mislite, da je odvjetnik preveč zahteval, zahtevajte na sodišču sodno odmero. Tudi odvjetniški stroški zastarajo v 3 letih, kakor terjatve trgovcev, obrtnikov in podobno. Če torej niste v zadnjih treh letih po končani zadevi izrecno priznali stroškov ali obljubili plačati, jih odvjetnik ne more več zahtevati. Obresti lahko zahteva le 5 odst. Vaše delo pri odvjetniku si lahko pobotate z zneskom, ki je za takšno delo v Vašem kraju primerno. Možno je plačnik za obveznosti žene, če je žena koga pretepla, temveč le za njune potrebe, ki jih izda žena v skupnem gospodinjstvu.

TO IN ONO

Trije dečki so pokradli v raznih stanovanjih v Banjaluki za 30.000 din vrednosti in denarja. Kadar se na trkanje ni nihče oglasil v stanovanju, so vlomili, ako pa je kdo prišel k vratom, so ga prosili za kruh.

Nesrečna ljubosumnost. V Gradačcu v Bosni so imeli muslimani na svoj praznik rajanje, pravoslavni pa isti dan neko svojo slavo z nagradnim streljanjem. S svoje zabave so šli pravoslavni še na muslimansko rajanje. Muslimani pa so bili takoj vsi pokonci in ljubosumni zaradi svojih žen. Beseda je dala besedo. Muslimani so začeli biti svoje pravoslavne vaščane, ti pa so na bunke odgovorili s strelji in ubili enega muslimana, dva pa težje ranili. Pred sodiščem so bili obtoženi oproščeni.

Gostilničar je ustrelil svojo ženo in sebe. V Karlovcu je gostilničar Čop iz ljubosumnosti ustrelil svojo ženo Ilonko, potem pa se sebe. Dejanje je izvršil, ker se mu ni dopadla ženina prijaznost z gosti. Niemu je bilo 42, nij pa 22 let.

Stric je zaklal dva svoja nečaka. V neki vasi pri Tuzli je nek razbojnik vdrl v hišo nekega Čužića, ko so bili doma samo otroci. Zaklal je dva otroka in 14 letnega pastirja, nato pa je oropal din 300. Ugotovili so, da je morilec stric obeh otrok.

104 ovce so zgorele v nekem hlevu v Podgorju pri Jajcu. Hlev je zažgala strela.

Angleška vlada bo poravnala škodo, ki so jo povzročile bombe lani v Svici, v okolici Curia in Basla.

Prosim, zabeležite si telefonsko številko 29-76

PERKO EDGAR
DELIKATESE, ČOKOLADA, BONBONI, ŠPECERIJA
MARIBOR, Dvorčakova 14 v dr. Sedajevi palači